
PubMed – den naturlige inngangen til medisinsk faglitteratur?

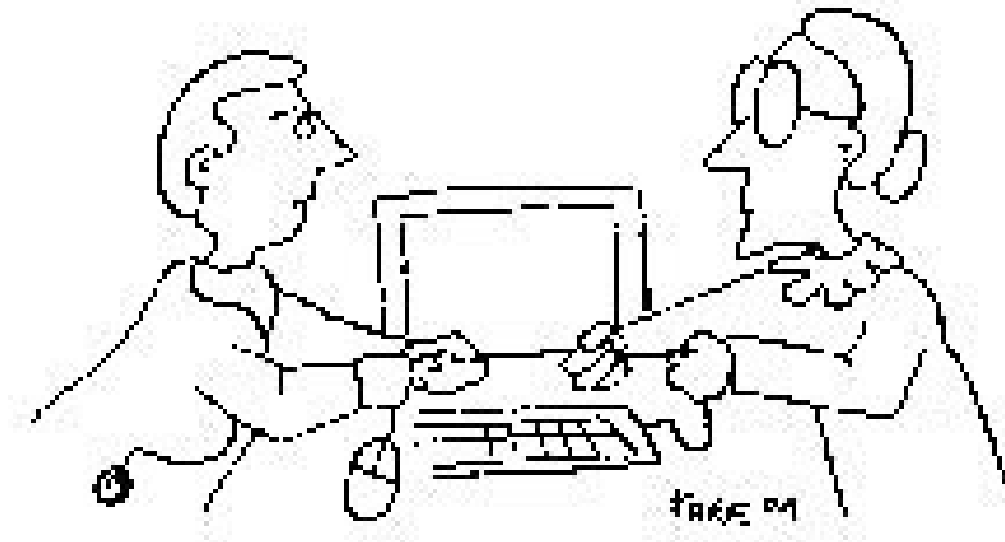
AKTUELT

KRISTIN GREEN NICOLAYSEN

Email: kristin.green.nicolaysen@legeforeningen.no

Nettredaksjonen

Riksbibliotekstjenesten har tilbudt sykehusene en fellesavtale for tilgang til tre databaser fra Ovid, en av dem er Medline. Lege Jon Henrik Laake mener at tilbudet ikke er det beste for brukerne.

– Ved å knytte seg til Ovid oppnår man etter min mening, ikke det beste informasjonstilbudet til legene, sier Jon Henrik Laake som sitter i en rådgivende komité for sykehusbiblioteket ved Sentralsjukehuset i Rogaland. – De fleste Internett-brukere har lært seg å bruke PubMed og har tilgang til Medline via denne. Tjenesten er gratis, har et intuitivt brukergrensesnitt og muliggjør søk i hele basen i en enkelt operasjon. Videre er referansene i PubMed lenket til et voksende antall elektroniske tidsskrifter, hvor High Wire Press dominerer med samlingen av «tunge» fagtidsskrifter, sier Laake.

Medline er også tilgjengelig fra Ovid, men har etter Laakes oppfatning et mer tungvint og mindre intuitivt søkergrensesnitt.

Medline via Ovid

– Ovids Medline har lenker direkte til mange tidsskrifter som er tilgjengelige med fulltekstartikler, men artikkelformatet i Ovid er ensartet og egner seg i mindre grad for utskrift, mener Laake. Han mener dessuten at Ovids tidsskriftsamling inneholder færre av de «tyngre» tidsskriftene enn det man finner via PubMed.

Riksbibliotekar Kirsten Engelstad påpeker at Ovid gir store valgmuligheter med hensyn til å få presentert grafikken i stort eller lite format. – Mange som leser elektroniske tidsskrifter, foretrekker at utskriften er mest mulig lik papirutgaven. Som et supplement tilbyr Ovid også det tyngre PDF-formatet. En liste over tidsskriftene som er tilgjengelig via Ovid, finnes på www.ovid.com/db/databases/fulltext.htm

Engelstad fremholder at Riksbibliotekstjenestens avtale med Ovid inkluderer tilgang fra de ansattes hjemme-PC. Dette har vært spesielt viktig fordi forsinkelsene med å løse datasikkerheten i Helsenett-Norge har skapt problemer med å gi de ansatte tilgang via PC-er fra kontorene.

Ovid – mer enn Medline

Ovid gir tilgang til Evidence-Based Medicine Reviews (EBMR) og CINAHL (sykepleielitteratur). EBMR inneholder oversiktsartikler som omtaler metaanalyser og er ofte også omtalt i Cochrane-basen. Laake ser ingen grunn til å tilby EBMR i enda et format. Norske leger kan få gratis adgang til sistnevnte via www.nettdoktor.no og sykepleielitteraturen er godt dekket av Medline.

Engelstad sier at Ovids EBMR inneholder både Cochrane (topic reviews) og Best Evidence (article reviews). – Dessuten er det mulig å koble databasene mot hverandre i samme søk. Slik kan man begrense et stort søkeresultat fra for eksempel Medline til det som er gjennomgått i Cochrane eller Best Evidence. Denne funksjonaliteten finnes ikke når de to databasene fra forskjellige leverandører brukes hver for seg. Ovid er den eneste leverandøren som tilbyr en slik kobling, sier Engelstad.

Laake mener imidlertid at mangfoldet av databaser som Ovid tilbyr bidrar til å forvanske tilgangen til faglitteratur.

Engelstad kommenterer: – Dersom Laake henviser til erfaringer med testpassordet til Ovids databaser som gir adgang til ca. 90 baser, er jeg enig i at dette vil kunne virke forvirrende. Tilbudet gjelder imidlertid tre baser.

Laake mener at norske leger er bedre tjent med at sykehusene med utgangspunkt i PubMed tegner abonnement på elektroniske tidsskrifter tilknyttet denne databasen. – Videre kunne de sikre adgang og oversikt over databaser som ikke er direkte knyttet til Medline (Cochrane, Cancer-databasen m.m). På den måten vil man tilknyttes et system som i minimal grad avhenger av ett enkelt selskaps kommersielle suksess, sier Laake.

Trond Bekken, førstekonsulent ved Bibliotek for medisin og helsefag ved Rikshospitalet, mener at valget står mellom fullstendighet, presisjon og funksjonalitet i søkefunksjonen på den ene siden (Ovid) og på den annen side et greit brukergrensesnitt som i mange tilfeller vil gi et tilstrekkelig søkeresultat. Gode referanser avhenger ikke nødvendigvis av antall referanser man oppnår ved et søk. Bekken medgir at et mer presist søkesystem som Ovid representerer, ikke vil gi full uttelling med mindre det følges opp med brukerstøtte og opplæring overfor brukerne.

Er legene blitt spurt?

Jon Henrik Laake tviler på at Riksbibliotekstjenesten har brukernes mening om medisinske bibliotekstjenester, før de forhandlet frem avtalen. – Da tror jeg det ville stått klart at norske leger anser PubMed som den naturlige inngangen til faglitteratur.

Riksbibliotekar Kirsten Engelstad viser til at valget av Ovid ble tatt etter en omfattende evaluering av forskjellige tilbud, der åtte institusjoner og 50 personer med forskjellig bakgrunn var involvert. – Fire databaser ble testet via tre tilbydere, OCLC, Ovid og SilverPlatter, med ulike grensesnitt. Testpersonene, det vil si leger, sykepleiere, forskere og bibliotekarer, vurderte Ovid som desidert best. Institusjonene som har deltatt, har gitt svært positive tilbakemeldinger, sier Engelstad.

Hittil har 14 sykehus sagt at de ønsker å delta i fellesavtalen fra januar 2000. – Hvorvidt man velger dette tilbudet eller andre løsninger, er en beslutning som sykehusene selv må ta, sier Engelstad.

Publisert: 20. januar 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 16. august 2026.